

РОЗДІЛ 7. Дію відповідально

Урок 29. Волонтерство у сьогоденні та майбутньому

Обговорюємо епіграф до теми — "Україна починається з тебе" *В'ячеслав Чорновіл, український політик і громадський діяч.*

Етап 1. Емоційний вступ — "Слово, що торкає"

Запишіть епіграф на дошці або екрані. Запитайте у чнів:

- Що ви відчуваєте, коли читаете ці слова?
- Які образи або ситуації виникають у вашій уяві?

Нехай учні висловлюються в довільній формі — словами, асоціаціями, малюнками.

Етап 2. Мозковий штурм — "З чого починається Україна?"

Об'єднайте клас у малі групи.

Завдання: скласти список із 5—7 тверджень, які продовжують фразу: "Україна починається з ..."

Приклади:

- ...з мови, яку я обираю щодня,
- ...з того, як я ставлюсь до інших,
- ...з моїх рішень і вчинків,
- ...з пам'яті про предків,
- ...з моєї участі в житті громади.

Кожна група презентує свої ідеї. Можна створити спільний постер або колаж.

Етап 3. Дискусія — "Я і держава"

Запропонуйте підліткам твердження для обговорення:

- Патріотизм — це не гучні слова, а щоденні дії.
- Молодь не може змінити країну.
- Маленькі вчинки мають велике значення.

Учні обирають позицію: "Згоден" / "Не згоден" / "Сумніваюсь" і аргументують.

Етап 4. Творче узагальнення — "Мій слід в Україні"

Запропонуйте підліткам написати коротке речення або створити символічний малюнок на тему "Що я можу зробити для України вже сьогодні?". Можна оформити усі роботи як "стіну відповідальності" або "дерево дій".

Етап 5. Підсумок — "Цитата, яка оживає"

Поверніться до епіграфа. Запитайте:

- Як змінилось ваше розуміння цих слів?
- Чи відчуваєте ви, що Україна справді починається з вас?
- Як тепер ви розумієте слова В'ячеслава Чорновола?
- Яку роль відіграє кожний громадянин / кожна громадянка України у зміцненні держави?

Яку роль відіграє сьогодні волонтерський рух в Україні? Перш ніж розглянути що таке волонтерський рух, запитайте учнів, що вони знають про волонтерство та чи можна займатися волонтерською діяльністю підліткам 14-15 років; із якого віку можна самостійно займатися волонтерством.

Повідомте учням, що волонтерство в Україні має свої особливості: у розвинених країнах світу до волонтерства приходять зрілі люди, в яких налагоджений побут і багато вільного часу. У нашій країні волонтерами частіше стають молоді активні люди. Прагнення молоді здійснювати безкорисливу допомогу підтримується на державному рівні — сфера волонтерства включена до Національної молодіжної стратегії до 2030 року.

Запропонуйте учням розглянути інфографіку (див. *e-додаток <https://svitdovkola.org/zbd9/23>*). Потім проведіть дискусію:

- Яку інформацію, розміщену в інфографіці, ви вважаєте найбільш значущою для розуміння волонтерства?
- Які напрями волонтерства, окрім зазначених в інфографіці, ви знаєте?

Волонтерство в Україні є чинником особистого, громадського та суспільного добробуту. Воно сприяє зміцненню суспільства, зростання в ньому довіри. Особливо активно на державному рівні підтримується прагнення підлітків та молоді здійснювати безкорисливу допомогу.

Які існують напрями волонтерства? Розкрийте учням напрями волонтерства, скориставшись матеріалами підручника. Чи всі напрями названо? Запропонуйте учням навести відповідні приклади та поділитися власним досвідом волонтерства.

Запропонуйте підліткам переглянути сюжет про волонтерів (див. е-додаток <https://svitdovkola.org/zbd9/23>). Обговоріть відео із учнями:

- За яким напрямом волонтерства працюють учасники толоки?
- Що мотивує волонтерів у їхній діяльності?

Підсумуйте: нині волонтерський рух об'єднує людей, які надають допомогу у різних його напрямках. Можна долучитися до допомоги військовим, до екологічного, соціального, освітнього тощо волонтерства.

Що таке служіння громаді? Обговоріть з учнями поняття "територіальна громада", "служіння громаді". Як вони розуміють що це таке? Відтак читайте визначення в підрунику.

Підсумуйте: служіння громаді (волонтерство, участь у соціальних проектах, допомога іншим) — це не лише спосіб робити добро, а й шлях особистісного зростання.

Ознайомте учнів з розповідями підлітків, які вже служать громаді (див. е-додаток <https://svitdovkola.org/zbd9/23>). Запитання для обговорення:

- Чи вважаєте ви таку діяльність значущою для особистого, громадського й суспільного добробуту?
- У чому саме виявляється така користь?

Підсумуйте: своєрідним напрямом волонтерства є служіння громаді, що являє собою добродійну діяльність людей, спрямовану на благо суспільства, громади або конкретної соціальної групи.

Як стати волонтером? Зверніть увагу підлітків, що волонтером може стати будь-хто, незалежно від віку, статі та місця проживання. За українським законодавством волонтерити можна з 14 років, а в деяких напрямках — лише з 18-ти.

Роз'ясніть учням, як долучитися до волонтерської організації за місцем проживання: треба зареєструватися на спеціальній волонтерській платформі.

Акцентуйте, що щоб стати волонтером, не треба мати посвідчення, адже можна займатися волонтерством і без нього. Якщо йдеться про служіння громаді, то законодавство не висуває вимог, і кожен може долучитися до цієї важливої справи у будь-якому віці.

Запропонуйте учням спробувати себе у служінні громаді. Для цього вони мають зробити п'ять важливих кроків, спланувавши свої подальші дії (*див. е-додаток <https://svitdovkola.org/zbd9/23>*). Відтак варто обговорити в мінігрупах з однокласниками свої можливості для сприяння громадському добробуту.

Дайте учням завдання створити мотивуючий ролик, флаєр або записати подкаст про людей, які живуть задля людей. Потім слід презентувати результати роботи у класі.

Підсумуйте: приєднатися до волонтерської організації можна безпосередньо у своєму населеному пункті. Для цього достатньо зареєструватися на спеціалізованій платформі для волонтерів, яка регулярно залучає охочих до участі в корисних ініціативах та зборах. Також можна здійснювати таку діяльність самостійно без реєстрації. Долучитися до доброї справи можна в будь-якому віці, відповідно до своїх інтересів, сил і бажання допомагати.